

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 61 0 Ps 005022 15 Rev
Dana, 27.06.2017. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Vojislava Dimitrijevića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M.-T. d.o.o P., ..., kojeg zastupa Z.R., advokat iz N.S., ..., protiv tužene RS, Ministarstvo ..., B., koju zastupa Pravobranilaštvo Republike Srpske, Sjedište zamjenika Istočno Sarajevo-Pale, radi naknade štete, vrijednost spora 626.792,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 61 0 Ps 005022 13 Pž od 13.11.2014. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 27.06.2017. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda Istočno Sarajevo broj 61 0 Ps 005022 12 Ps od 25.02.2013. godine obavezana je tužena da tužitelju na ime naknade štete isplati iznos od 626.792,00 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od presuđenja do isplate, kao i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 23.150,00 KM.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 61 0 Ps 005022 13 Pž od 13.11.2014. godine žalba tužene je usvojena i prvostepena presuda je preinačena tako što je u cjelini odbijen tužbeni zahtjev tužitelja za isplatu iznosa od 626.729,00 KM sa zakonskim kamatama od presuđenja do isplate i troškovima parničnog postupka u iznosu od 23.150,00 KM.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu presudu zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači tako da se žalba tužene odbije i potvrdi prvostepena presuda.

U odgovoru na reviziju tužena predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je zahtjev tužitelja za naknadu štete iz osnova nezakonitog rada organa tužene u iznosu od 626.792,00 KM, sa pripadajućim zakonskim zateznim kamata.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je ugovorom o dugoročnom kreditu broj 6033-0-02495/04 od 29.06.2004. godine, zaključenom između H.A.A. banke i tužitelja, korisniku kredita M.-T. d.o.o Pale odobren kredit za dovršetak započetog ugostiteljskog objekta hotela u iznosu od 1.550.000,00 KM; da je rješenjem PU PC I.S. broj 07/0702-050-28-104/04 od 23.02.2007. godine naloženo tužitelju da, radi otklanjanja nepravilnosti u poslovanju koji se odnosi na obračun i neplaćanje poreskih obaveza, izvrši uplatu poreza u ukupnom iznosu od 204.931,51 KM; da je rješenjem Ministarstva ... RS broj 1027/06 od 29.05.2008. godine odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv tog rješenja, a presudom Okružnog suda Istočno Sarajevo broj 14 0 U 000114 08 U od 22.08.2008. godine, u upravnom sporu koji je tužitelj pokrenuo protiv tog rješenja, njegova tužba bila odbijena; da su rješenjem Ministarstva ... broj 210/08 od 20.06.2008. godine tužitelju obustavljene sve isplate preko žiro računa broj 5657011100167455 otvorenog kod B. banke a.d. B. filijala P. i ograničeno pravo da otvori novi račun, a radi izmirenja neizmirenih obaveza po rješenju Ministarstva ... Poreska uprava broj 07/0702-050-28-104/04 od 23.02.2007. godine i da je prijemom ovog rješenja OOPP obavezana da bezuslovno izvrši obustavu transakcija preko tog računa; da je presudom Vrhovnog suda Republike Srpske broj 14 0 U 000114 09 UBP od 04.08.2010. godine usvojen zahtjev preduzeća M.-T. P. za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda Istočno Sarajevo broj 14 0 U 000114 08 U od 22.08.2008. godine, te ista presuda preinačena tako da je tužba uvažena i osporeni akti poništen; da je u ponovljenom postupku rješenjem Ministarstva ... Odbor za ... broj 06.05/II-450-1150/10 od 24.09.2010. godine poništeno rješenje PU PC I.S. broj 07/0702-050-28-104/04 od 23.02.2007. godine u dijelu kojim je d.o.o M.-T. P. naložena uplata obaveza poreza na platu u iznosu od 38.854,65 KM i doprinosa na platu u iznosu od 163.189,70 KM; da je zaključakom Ministarstva ... PU broj 06/1.07/0702-45-7-210-6/08 od 11.10.2010. godine obustavljen postupak prinudne naplate poreskih obaveza poreskog obveznika d.o.o M.-T. P. o prinudnoj naplati poreza obustavom transakcija preko računa dužnika pokrenut rješenjem PU PC I.S. 06/1.07/0702-45-7-210/08 od 20.06.2008. godine; da je u pogledu visine potraživanja tužitelja, koji se odnosi na izgublenu dobit za period od 2008. godine do obustave postupka prinudne naplate 11.10.2010. godine, izveden dokaz vještačenjem po vještaku finansijske struke N.T. koji je visinu izgubljene dobiti utvrdio na bazi analize cjelokupnog poslovanja tog preduzeća do 2003. godine u iznosu od 227.725,00 KM i na bazi projekcije izvodljivog modela poslovanja preduzeća u iznosu od 626.792,00 KM, na koji iznos je tužitelj i precizirao tužbeni zahtjev.

Polazeći od prednjih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je naveo razloge za prihvatanje druge varijante nalaza vještaka (da se dobit mogla očekivati jer je tužitelj imao angažovana kreditna sredstva dobijena od H. banke u iznosu od 1.550.000,00 KM koja su

imala za cilj proširenja djelatnosti tužitelja) i da je zbog blokade računa tužitelja, isti bio spriječen da ostvari realno očekivanu dobit, a da su prigovori tužene na nalaz vještaka bili bez konkretnih razloga, pa je taj nalaz cijenjen kao objektivna i stručna, te kao osnova za zaključak da je šteta tužitelja u spornom periodu iznosila 626.792,00 KM, koliko mu je i dosuđeno primijenom odredbi članova 155., 185., 189. i 190. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78, 39/85 i 57/89, te „Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 17/93, 3/96, 39/03 i 74/04, u daljem tekstu: ZOO), koje se odnose na naknadu štete i izgublenu dobit.

Odlučujući o žalbi tužene, izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je našao da su pravilna činjenična utvrđenja ali ne i pravni stav prvostepenog suda, pa je žalbu usvojio i preinačio prvostepenu presudu tako da je tužbeni zahtjev odbio, nalazeći da je žalba osnovano ukazala da prvostepeni sud na pitanje odgovornosti tužene za štetu koju su prouzrokovali njeni organi nije pravilno primijenio odredbe ZOO koje se odnose na odgovornost pravnog lica za rad njegovog organa iz člana 172. ZOO, a potom ni odredbe koje se odnose na postojanje svih elemenata bitnih za postojanje odgovornosti po tom osnovu (članovi 155.,189.,190. ZOO).

Pobijana presuda je pravilna i zakonita.

Prema odredbi člana 154. ZOO da bi došlo do odgovornosti za štetu u smislu opštih načela prouzrokovanja štete potrebno je postojanje pretpostavki: subjekat odgovoran za štetu, štetna radnja, protivpravna šteta radnje, te uzročna veza između štetne radnje i štete, a kod određene vrste odštetne odgovornosti i krivica, te opasnost stvari ili djelatnosti koje su bile uzrok štete. Shodno odredbi člana 155. ZOO šteta je umanjeње nečije imovine (obična šteta) i spriječavanje njenog povećanja (izmakla korist).

Tužitelj u ovoj parnici traži naknadu štete za koju bi tužena odgovarala u smislu odredbe člana 172. stav 1. ZOO, prema kojoj pravno lice odgovara za štetu koju njegov organ prouzrokuje trećem licu u vršenju ili u vezi sa vršenjem svojih funkcija.

U konkretnom slučaju tužitelj je tužbeni zahtjev u ovoj parnici zasnovao na činjenici da je zbog blokade njegovog računa kod banke, na temelju odluke PU PC I.S. od 23.02.2007. godine radi otklanjanja nepravilnosti u poslovanju koji se odnosi na obračun i neplaćanje poreskih obaveza, koja je naknadno po vanrednom pravnom lijeku poništena kao nezakonita odlukom Vrhovnog suda Republike Srpske i da je ponovni postupak okončan obustavom, u periodu od 2007. do 2010. godine bio onemogućen da posluje i da zbog toga nije ostvario očekivanu dobit, koja prema nalazu vještaka finansijske struke iznosi 626.792,00 KM. Odgovornost tužene za naknadu materijalne štete po naprijed navedenom osnovu, u ukupnom iznosu od 626.792,00 KM, zasnivao je na tvrdnji da su organi tužene u naprijed navedenim postupcima postupali protivpravno, jer su postupali suprotno zakonu zato što pojedine propise koje su trebali primijeniti nisu primijenili, a pojedine propise su pogrešno primijenili, zbog čega je za tužitelja nastala šteta koja je predmet tužbenog zahtjeva, to je po stavu tužitelja, takav rad organa tužene imao kvalifikaciju protupravne radnje koja, pored ostalih uslova, predstavlja osnov za odštetnu odgovornost tužene.

Osnovana je tvrdnja revidenta, da je u smislu odredbe člana 172. ZOO, za štetu koju u obavljanju službene dužnosti učini organ tužene svojim nepravilnim ili nezakonitim radom odgovornost Republike Srpske, neophodno postojanje opštih pretpostavki za odgovornost za štetu. Štetna radnja, kao jedna od pretpostavki odgovornosti za štetu, može se sastojati u postupanju suprotno nekom propisu ili postupanju suprotno pravilima struke i propisanom načinu obavljanja djelatnosti ili se može raditi o propuštanju postupanja po propisu ili u skladu sa pravilima struke, što znači može se sastojati u činjenju ili nečinjenju. Štetna radnja organa tužene mora biti vezana uz određeni postupak i djelovanje službenog lica u odnosu na vršenje njegove dužnosti. Protivpravnost u postupanju službenog lica postoji ako je on svojim radom ili postupanjem djelovao suprotno nekom propisu.

Međutim, revident gubi iz vida da protivpravnost u postupanju službenog lica, koja je neophodna za postojanje odgovornosti tužene za njegov rad, postoji ako je svojim radom djelovao tako da je ostvaren sadržaj standarda „dovoljno ozbiljne povrede“. Ovo iz razloga što kod ove vrste odgovornosti za štetu treba imati u vidu dva interesa koja se posebno štite, a to su pravo stranke na naknadu štete u slučaju nezakonitog i nepravilnog rada državnog organa, odnosno službenog lica u vršenju njegove dužnosti, ali i pravo službenog lica na pravno mišljenje i pravno shvatanje u postupku, za koje ne može odgovarati. Zato se nepravilnim radom državnog organa može smatrati samo ono postupanje njegovog službenog lica koje je suprotno opštim pravnim načelima i pravilima struke, odnosno kada se radi o pogrešnoj primjeni pravne norme koja je potpuno jasna, koja ne zahtjeva posebno tumačenje i u čijoj primjeni nije bilo nikakvih dilema u praksi.

Budući da iz Ustava Bosne i Hercegovine i Ustava Republike Srpske, kao i procesnih zakona proizlazi da se određene povrede procesnog ili materijalnog prava mogu otkloniti zakonski uređenim sistemom redovnih i vanrednih pravnih lijekova, činjenica da je odluka upravnog organa poništena po izjavljenoj pravnom lijeku, sama za sebe ne predstavlja nezakonit i nepravilan rad službenog lica tog organa u kojem bi bio ostvaren sadržaj standarda „dovoljno ozbiljne povrede“, po kojem se procjenjuje odgovornost tužene za naknadu štete u smislu naprijed navedenih zakonskih odredbi, kako pravilno zaključuje i drugostepeni sud u pobijanoj odluci. U protivnom službeno lica ne bi mogle samostalno i nezavisno obavljati svoju dužnost bez straha za izraženo pravno shvatanje i primjenu prava.

Stoga je pravilan i zaključak drugostepenog suda, da se nezakonita odluka upravnog organa, bilo zbog pogrešne primjene procesnog ili materijalnog prava, bilo zbog pogrešno izraženog pravnog mišljenja ili pravnog stava ne može se u svakom konkretnom slučaju smatrati pogrešnim ili nepravilnim radom službenog lica tog organa, za koji bi odgovornost za štetu snosila tužena.

U konkretnom slučaju proizlazi da, iako su odluke organa tužene u naprijed navedenom upravnom postupku po vanrednom pravnom lijeku poništene, da iz izvedenih dokaza ne proizlazi da je takvim postupanjem tih organa u tom postupku tužitelju nanesena šteta, odnosno da u postupanju službenih lica u tom postupku nije ostvaren sadržaj standarda „dovoljno ozbiljne povrede“, po kojem se procjenjuje odgovornost tužene za

naknadu štete u smislu naprijed navedenih zakonskih odredbi. Stoga je, suprotno tvrdnji revidenta, pravilna pobijana odluka kojom je odbijen kao neosnovan njegov tužbeni zahtjev.

Imajući u vidu naprijed navedeno, na pravilnost osporene presude nije od uticaja ni činjenica da je vještak finansijske struke, na koji se poziva u reviziji, u ovom postupku izvršio obračun visine izgubljene dobiti tužitelja u periodu u kojem je njegov račun bio blokiran na temelju odluke organa tužene.

Zbog naprijed navedenog neosnovana je tvrdnja revidenta da je u toku ovoga postupka dokazana protivpravnost u postupanju organa tužene, kao i svi revizioni prigovori da je osporena presuda donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava iz odredbi članova 155., 158. i 172. stav 1. ZOO.

Neutemeljen je revizioni prigovor da je pobijana odluka zahvaćena povredom odredaba parničnog postupka iz člana 8. ZPP, budući da iz njihovog sadržaja proizlazi da su izvedeni dokazi pravilno ocjenjeni i u osporenoj odluci dati jasni i pravilni razlozi, koje prihvata i ovaj sud.

Imajući u vidu navedeno reviziju tužitelja je valjalo odbiti i suditi kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. Zakona o parničnom postupku Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13).

Predsjednik vijeća
Staka Gojković

Za tačnost otpravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić